

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૨૧] જ એસ.સી.આર. ૨૭૫

વી.આઈ.આઈ.ટી. ફાર્મસી કોલેજ અને અન્ય

વિરૂદ્ધ

ડૉ. એ.પી.જે. અબ્દુલ કલામ ટેકનિકલ યુનિવર્સિટી અને અન્ય

(રીટ પિટિશન (સિવિલ) નં.૩૯૦/૨૦૨૧)

એપ્રિલ ૧૫, ૨૦૨૧

[આર.એફ. નરીમન, ન્યાયમૂર્તિશ્રી, બી.આર. ગવર્ધ, ન્યાયમૂર્તિશ્રી અને

ઋષિકેશ રોય, ન્યાયમૂર્તિશ્રી]

શિક્ષણ/શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ:ફાર્મસી કોલેજ - પ્રતિવાદી નં. ૧-
યુનિવર્સિટીએ વર્ષ ૨૦૨૦-૨૦૨૧ માટે જોડાણ આપવા માટે અરજીઓ મંગાવી

હતી - અરજદારોને ફાર્મસી કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયા (પી..સી. આઈ) દ્વારા શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૦-૨૦૨૧ માટે પ્રથમ વર્ષનો બી.ફાર્મ કોર્સ ચલાવવા માટે મંજૂરી આપવામાં આવી હતી - તે સમય ગાળા દરમિયાન, રાજ્ય સરકારે તા. ૧૫.૦૫.૨૦૨૦ ના રોજ જિલ્લામાં કોલેજોની સંખ્યા ફક્ત બે સુધી મર્યાદિત રાખવાની નીતિ રજૂ કરી હતી - આ નીતિને અનેક અરજીઓમાં પડકારવામાં આવી હતી - હાઈકોર્ટે ફક્ત તે જ કારણસર નીતિને રદ કરી હતી કારણ કે વાદીઓએ હાઈકોર્ટનો સંપર્ક કર્યો હતો - પ્રતિવાદી નં. ૧-યુનિવર્સિટીએ અરજદારોને જોડાણ આપવાનો ઇનકાર કર્યો હતો અને તેમના વિદ્યાર્થીઓને પ્રથમ વર્ષની બી.ફાર્મ પરીક્ષામાં બેસવાની મંજૂરી આપવાનો ઇનકાર કર્યો હતો, તેથી વાદીઓએ પ્રતિવાદી નં. ૧-૧૯.૦૩.૨૦૨૧ ના રોજ જાહેરનામાને ધ્યાનમાં રાખીને શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૦-૨૦૨૧ માટે બી.ફાર્મ વિદ્યાર્થીઓ માટે ખાસ પરીક્ષાઓનું આયોજન કરવા માટે યુનિવર્સિટી શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૦-૨૦૨૧ માટે અરજદાર કોલેજોને બી.ફાર્મ કોર્સ માટે જોડાણ આપશે - યોજાયું: નિર્વિવાદપણે, તાત્કાલિક કિસ્સામાં, પીસીઆઈએ ૧૦.૦૪.૨૦૨૦ ના રોજના આદેશ દ્વારા અરજદારોને મંજૂરી આપી હતી, જેમાં અનુક્રમે ૧૦૦ અને ૬૦ પ્રવેશ/વિદ્યાર્થીઓની ક્ષમતા હતી - એટલું જ નહીં, ૧૫.૦૫.૨૦૨૦ ના રોજ રાજ્ય સરકારના નીતિગત નિર્ણયને પડકારતી અરજદારો દ્વારા દાખલ કરાયેલી અરજીઓને હાઈકોર્ટે ૯.૧૧.૨૦૨૦ ના રોજના ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા મંજૂરી આપી હતી - નિર્વિવાદપણે, રાજ્ય સરકારે પણ તા. ૧૯.૦૩.૨૦૨૧ ના રોજના

જાહેરનામા દ્વારા જોડાણ સમિતિ દ્વારા કરવામાં આવેલી ભલામણોને ધ્યાનમાં લીધા પછી શરતી જોડાણ આપ્યું હતું – કેસના વિશિષ્ટ તથ્યો અને સંજોગોમાં અને ખાસ કરીને, અરજદારો દ્વારા સોગંદનામા પર કરવામાં આવેલા દાવાઓ, પ્રતિવાદી નં.૧-યુનિવર્સિટી દ્વારા વિવાદિત ન હોવાથી, અરજી મંજૂર કરવામાં આવે છે – પ્રતિવાદી નં.૧-યુનિવર્સિટીને ૧૯.૦૩.૨૦૨૧ ના રોજના નોટિફિકેશનને ધ્યાનમાં રાખીને શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માટે અરજદાર કોલેજોને જોડાણ આપવા અને અરજદાર કોલેજોના વિદ્યાર્થીઓને પ્રતિવાદી નં.૧-યુનિવર્સિટી દ્વારા આયોજિત કરવામાં આવનારી વિશેષ પરીક્ષાઓમાં ભાગ લેવાની મંજૂરી આપવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. ફાર્મસી કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ ડૉ. એસ.કે. તોશીવાલ એજ્યુકેશનલ ટ્રસ્ટ્સ વિદર્ભ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફાર્મસી અને અન્ય વગેરે ૨૦૨૦ એસ.સી.સી. ઓનલાઈન એસ.સી. ૨૯૬ – પર આધાર રાખ્યો

કેસ સંદર્ભ કાયદો

૨૦૨૦ એસ. સી. સી. ઓનલાઈન એસ. સી. ૨૯૬ એ પેરા ૩ પર આધારીત

સિવિલ મૂળ અધિકારક્ષેત્ર :રીટ પિટિશન (સિવિલ) નં.૩૯૦/૨૦૨૧.

(ભારતના બંધારણની કલમ ૩૨ અન્વયે)

અરજદાર તરફે વકીલો સિદ્ધાર્થ દવે, વરિષ્ઠ વકીલો, અજીત શર્મા, અનંત રામ મિશ્રા, અભિષેક રાણા, સુશીલ સિંહ.

પ્રતિવાદીઓ તરફે વકીલો અમિતેશ કુમાર, સુશ્રી બિનિસા મોહંતી, સુશ્રી પ્રીતિ કુમારી, મૃત્યુંજય કુમાર સિંહા.

કોર્ટનો આદેશ બી.આર. ગવાઈ, ન્યાયમૂર્તિશ્રી દ્વારા પસાર કરવામાં આવ્યો.

અરજદારોએ આ કોર્ટનો સંપર્ક કરીને પ્રતિવાદી નં.૧-ડૉ. એ.પી.જે. અબ્દુલ કલામ ટેકનિકલ યુનિવર્સિટી (જેને હવે 'યુનિવર્સિટી' તરીકે ઓળખવામાં આવશે) ને શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માટે અરજદાર કોલેજોને બી. ફાર્મા કોર્સ માટે જોડાણ આપવાનો નિર્દેશ આપવા અને ૧૮ માર્ચ ૨૦૨૧ ના રોજના જાહેરનામાને ધ્યાનમાં રાખીને શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માટે બી. ફાર્મા વિદ્યાર્થીઓ માટે ખાસ પરીક્ષાઓનું આયોજન કરવા માટે પ્રતિવાદી નં.૧-યુનિવર્સિટીને વધુ નિર્દેશ આપવાની માંગ કરી છે.

૨.દાવામાં અરજી ઊભી કરતી હકીકતો ટૂંકમાં નીચે મુજબ છે:-

૨૮ મી જાન્યુઆરી ૨૦૨૦ના રોજ, પ્રતિવાદી નં.૧-યુનિવર્સિટી એ વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માટે જોડાણ આપવા માટે અરજીઓ મંગાવી હતી. તેના જવાબમાં, અરજદારોએ ફેબ્રુઆરી ૨૦૨૦ મહિનામાં વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માટે બી. ફાર્મા અભ્યાસ માટે જોડાણ મેળવવા માટે અરજીઓ રજૂ કરી હતી.એ નોંધવું યોગ્ય છે કે ફાર્મસી કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયા (ત્યારબાદ 'પીસીઆઈ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) એ વાદીઓએ ફાર્મસી કોલેજને ૧૦ મી એપ્રિલ ૨૦૨૦ ના રોજ આદેશ દ્વારા ૧૦૦ પ્રવેશ/વિદ્યાર્થીઓની પ્રવેશ ક્ષમતા સાથે શૈક્ષણિક વર્ષ માટે પ્રથમ વર્ષના બી.ફાર્મા અભ્યાસક્રમના સંચાલન માટે તેની મંજૂરી આપી હતી. અરજદાર નં.૨-આર.વી. ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફાર્મસીના સંદર્ભમાં, સમાન મંજૂરી પણ આપવામાં આવી હતી; જોકે, ૬૦ પ્રવેશ/વિદ્યાર્થીઓની ક્ષમતા સાથે. આ માટે પરીક્ષા અધિકારીની જોડાણની સંમતિ અને રાજ્ય સરકારની ના વાંધા પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાની જરૂર હતી.

૩. આ દરમિયાન, ઉત્તર પ્રદેશના પ્રતિવાદી નં.૨-રાજ્ય તા. ૧૫મી મે ૨૦૨૦ ના રોજ ફાર્મસી કોલેજોની સંખ્યા જિલ્લા દીઠ માત્ર બે સુધી મર્યાદિત કરવા માટે નીતિ લઈને આવ્યા હતા. આ નીતિને અલ્લાબાદ હાઈકોર્ટ સમક્ષ કોલેજ ઓફ ફાર્મસી દ્વારા સાથી બાબતો સાથે દાખલ કરાયેલી પરચૂરણ સિંગલ અરજીઓ નં.૧૨૫૩/૨૦૨૦ માં પડકારવામાં આવી હતી. અલ્લાબાદ હાઈકોર્ટે

૨ નવેમ્બર ૨૦૨૦ ના રોજ આપેલા ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા, ફાર્મસી કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયા વિરુદ્ધ ડૉ. એસ.કે. તોશીવાલ એજ્યુકેશનલ ટ્રસ્ટ્સ વિદર્ભ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફાર્મસી અને અન્ય વગેરે કેસમાં આ કોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખીને, ૧૫ મે ૨૦૨૦ ના રોજની નીતિને બાજુ પર રાખી, જ્યાં સુધી કે અરજદારોએ ઉચ્ચ અદાલતનો સંપર્ક કર્યો હતો.તેમાંની અરજદાર સંસ્થાઓને શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માટે બેચલર ઓફ ફાર્મસી અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે હાથ ધરવામાં આવતી પરામર્શમાં ભાગ લેવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

જ. વાદી નં.૧ એ ૨ નવેમ્બર ૨૦૨૦ ના રોજ હાઈકોર્ટના આદેશ પર આધાર રાખીને, અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટ સમક્ષ પરચૂરણ સિંગલ નં.૧૯૫૧૦/૨૦૨૦ નામની રિટ અરજી પણ દાખલ કરી.ઉપરોક્ત અરજીને પણ મંજૂરી આપવામાં આવી હતી અને તેમાં અરજદારના સંદર્ભમાં ૧૫મી મે ૨૦૨૦ની નીતિને રદ કરવામાં આવી હતી અને પ્રતિવાદીઓને કાયદા અનુસાર જોડાણ માટે અરજદારની અરજી પર નિર્ણય લેવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. વાદી નં.૨ દ્વારા એક સમાન અરજી, પરચૂરણ સિંગલ નં.૧૯૫૦૯/૨૦૨૦ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેને પણ સમાન શરતો પર મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. તેવી જ રીતે, એક એસ.ડી. કોલેજ ઓફ સાયન્સમાં પણ પરચૂરણ સિંગલ નં.૧૯૫૬૮/૨૦૨૦ નામની રિટ અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેને પણ

તે જ રીતે મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત ત્રણેય અરજીઓને હાઈકોર્ટ દ્વારા ૯ નવેમ્બર ૨૦૨૦ના આદેશ દ્વારા મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

૫. જો કે, પ્રતિવાદી નં.૧-યુનિવર્સિટી એ ૭ ડિસેમ્બર ૨૦૨૦ના રોજ વિવાદિત આદેશ દ્વારા સંબદ્ધતા આપવા માટે એસ.ડી. કોલેજ ઓફ સાયન્સિસની અરજીને નકારી કાઢી હતી.ત્યારબાદ વર્તમાન અરજદારોએ એક અન્ય સંસ્થા સાથે ડિસેમ્બર ૨૦૨૦ના મહિનામાં આ અદાલત સમક્ષ રિટ પિટિશન (સિવિલ) નં.૧૪૬૮/૨૦૨૦ દાખલ કરી હતી.આ અદાલતે ૧૨મી જાન્યુઆરી ૨૦૨૧ના આદેશ દ્વારા પ્રતિવાદી નં.૧-યુનિવર્સિટી દ્વારા ૭મી ડિસેમ્બર ૨૦૨૦ના રોજ પસાર કરાયેલા આદેશના અમલ પર રોક લગાવી હતી અને ઉક્ત અરજીને રક્ષપાલ બહાદુર ફાર્મસી ઈન્સ્ટિટ્યૂટ દ્વારા દાખલ કરાયેલી રિટ પિટિશન (સિવિલ) નં.૧૪૩૦/૨૦૨૦ સાથે જોડાણ કરેલ હતું.

૬. વાદીઓની દલીલ છે કે માર્ચ ૨૦૨૧માં અરજદાર કોલેજોના વિદ્યાર્થીઓને પરીક્ષા કેન્દ્રમાં બોલાવવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ તેમને છેલ્લી ઘડીએ પરીક્ષામાં ભાગ લેવાની મંજૂરી આપવામાં આવી ન હતી. વાદીઓની દલીલ એ પણ છે કે, ૫મી માર્ચ, ૨૦૨૧ના રોજ આ અદાલત દ્વારા રિટ પિટિશન (સિવિલ) નં.૧૪૩૩/૨૦૨૦ માં આઈ.એ. નં.૩૩૨૭૨/૨૦૨૧ માં પસાર

કરાયેલા આદેશને ધ્યાનમાં રાખીને, એક ઝી કોલેજ ઓફ ફાર્મસીના વિદ્યાર્થીઓને પરીક્ષામાં ભાગ લેવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

૭. આ દરમિયાન, ૧૯ માર્ચ ૨૦૨૧ ના રોજના આદેશ દ્વારા, રાજ્ય સરકારે, જોડાણ સમિતિ દ્વારા કરવામાં આવેલી ભલામણોને ધ્યાનમાં લીધા પછી, રિટ પિટિશન (સિવિલ) નં.૧૨૫૩૬/૨૦૨૦ માં પસાર કરાયેલા હાઈકોર્ટના આદેશનું પાલન કરીને, બી. ફાર્મા કોર્સમાં પ્રવેશ માટે શરતી જોડાણ મંજૂર કર્યું છે.

૮. પ્રતિવાદી નં.૧-યુનિવર્સિટી એ અરજદારોને જોડાણ આપવાનો ઇનકાર કર્યો હોવાથી અને તેમના વિદ્યાર્થીઓને પ્રથમ વર્ષની બી. ફાર્મા પરીક્ષામાં બેસવાની મંજૂરી આપવાનો ઇનકાર કર્યો હોવાથી, અરજદારોએ આ અદાલતનો સંપર્ક કર્યો છે.

૯. આ અદાલતે ડૉ. એસ.કે. તોશીવાલ એજ્યુકેશનલ ટ્રસ્ટ્સ વિદર્ભ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફાર્મસી (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:—

“૮૭. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ઉપર જણાવેલ કારણોસર, એવું માનવામાં આવે છે કે ફાર્મસી શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં અને ખાસ કરીને ફાર્મસી શિક્ષણની ડિગ્રી અને ડિપ્લોમાની માન્યતાની વાત કરીએ તો, ફાર્મસી એક્ટ, ૧૯૪૮ પ્રચલિત રહેશે. ફાર્મસી એક્ટ હેઠળ પી.સી.આઈ અને અન્ય નિર્દિષ્ટ સત્તાવાળાઓ દ્વારા નિર્ધારિત ધોરણો અને નિયમોનું પાલન ફાર્મસીમાં ડિગ્રી અને ડિપ્લોમા માટે શિક્ષણ આપતી સંબંધિત સંસ્થાઓ દ્વારા કરવામાં આવશે, જેમાં વિદ્યાર્થીઓની ક્ષમતા વધારવા અને/અથવા ઘટાડવા સંબંધિત ધોરણો અને નિયમોનો સમાવેશ થાય છે અને પી.સી.આઈ ના નિર્ણયોનું પાલન ફક્ત ફાર્મસીમાં ડિગ્રી અને ડિપ્લોમા આપતી સંસ્થાઓ દ્વારા જ કરવામાં આવશે.તે મુજબ પ્રશ્નોના જવાબ આપવામાં આવે છે.”

૧૦. નિર્વિવાદપણે, વર્તમાન કેસમાં, પી.સી.આઈ. એ બંને અરજદારોને અનુક્રમે ૧૦૦ અને ૬૦ પ્રવેશ/વિદ્યાર્થીઓની પ્રવેશ ક્ષમતા સાથે તા. ૧૦મી એપ્રિલ ૨૦૨૦ના રોજ આદેશ દ્વારા મંજૂરી આપી છે. એટલું જ નહીં, પરંતુ ૧૫મી મે ૨૦૨૦ના રોજ રાજ્ય સરકારના નીતિગત નિર્ણયને પડકારતી અરજદારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીઓને હાઈકોર્ટ દ્વારા ૮મી નવેમ્બર ૨૦૨૦ના ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા મંજૂરી આપવામાં આવી છે. નિર્વિવાદપણે, રાજ્ય સરકારે ૧૮મી માર્ચ, ૨૦૨૧ના રોજ જાહેર કરેલા જાહેરનામા દ્વારા પણ સંબંધિતતા

સમિતિ દ્વારા કરવામાં આવેલી ભલામણોને ધ્યાનમાં લીધા પછી શરતી સંબદ્ધતા આપી છે. કેસની વિચિત્ર હકીકતો અને સંજોગોમાં અને ખાસ કરીને, અરજદારો દ્વારા સોગંદનામા પર કરવામાં આવેલા દાવાઓ પ્રતિવાદી નં.૧-યુનિવર્સિટી દ્વારા વિરોધાભાસી નથી તે ધ્યાનમાં લેતા, અમે જોયુ કે અરજી મંજૂરીને પાત્ર છે.

૧૧. તેથી પ્રતિવાદી નં.૧-યુનિવર્સિટી ને શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માટે અરજદાર કોલેજોને જોડાણ આપવા અને ૧૯મી માર્ચ ૨૦૨૧ના જાહેરનામાને ધ્યાનમાં રાખીને પ્રતિવાદી નં.૧-યુનિવર્સિટી દ્વારા શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માટે આયોજિત વિશેષ પરીક્ષાઓમાં ભાગ લેવા માટે અરજદાર કોલેજોના વિદ્યાર્થીઓને પણ મંજૂરી આપવા નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે.

૧૨. અરજીને ઉપરોક્ત શરતોમાં મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

વાદીઓની અરજીને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.